

REMINISCENȚE ALE STILULUI VICTORIAN ÎN MODA CONTEMPORANĂ

Marina CERCAȘIN

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Soluțiile fashion anticipează, ca regulă, manifestările timpului. Dar, ca un paradox, de cele mai dese ori, sursele de inspirație pentru colecțiile actuale se regăsesc în trecut, în istoria costumului, din care, câte un element demult uitat este “scos la lumină”, prezentat drept noutate și integrat într-un ansamblu ultra-modern. Astfel, costumele istorice deseori servește drept sursă de inspirație la crearea unor stiluri și subculturi noi, precum este și cea Neo-Victoriană, inspirată de la splendidele costume ale perioadei Victoriene. Or, în cadrul acestei cercetări s-a propus drept scop efectuarea unui studiu aplicativ vis-a-vis de reminiscențele stilului Victorian în moda contemporană.

Cuvinte cheie: stil Victorian, costum, limbaj nonverbal, subkultură, interferențe.

1. Analiza costumului istoric în stil Victorian

Perioada Victoriană desemnează anii de cârmuire în Marea Britanie a reginei Victoria (1839-1901) și coincide cu perioada Romantismului. Regina Victoria a avut cea mai lungă domnie în istoria monarhiei Britanice, marcată de reforme semnificative culturale, politice, economice, industriale și științifice. De asemenea, au avut loc schimbări importante și în viața socială a țării, printre care se includ o serie de reforme legate de drepturile femeilor.

Evenimentele produse au cauzat, în mare măsură, un profund interes pentru modernizare și dezvoltare culturală. Renașterea gotică, care se atesta pregnant în arhitectura din acea perioadă, a evoluat în ceva mult mai complex și semnificativ, ducând la confruntarea dintre stilurile și idealurile clasice și cele gotice. Or, preocupați cu exces de sine, oamenii încep să țină mai mult la imaginea lor personală în societate, tinzând să materializeze idealul de existență burgheză – bunăstare și confort. Astfel, stilul apare foarte expresiv în arhitectură, mobilier, decorațiuni și ornamentare.

Cât privește costumele, atât femeile, cât și bărbații, se supun într-o măsură tot mai mare capriciilor modei, care aduce schimbări în fiecare decadă. O trăsătură caracteristică perioadei Victoriene în anii '40-'60 ai secolului XIX a fost idealizarea costumului medieval. Imaginea femeii era romantică și visătoare. În vogă erau rochiile cu corset, care modelează talia, fustele evazate cu crinolină, linia coborâtă a umărului. Ținutele erau confecționate din atlasuri, velururi și decorate cu volane, fundițe, panglici etc.[1]. În a doua jumătate a anilor '60 în ținutele femeilor au loc schimbări de siluetă. Forma amplă a crinolinei s-a modificat treptat, adunând o cantitate mare de țesătură la spate și care forma un polison, devenit caracteristic pentru tot restul perioadei (fig.1). Acum, rochia se constituia din corsajul neted, ajustat, mâneca lungă și strâmtă, iar fusta evazată.

Or, perioada Victoriană a secolului XIX este una deosebită. În vestimentație, inspirația gotică se manifestă prin corsete și fuste negre, pelerine și umbrele. În pofida culorii predominant negre, totuși, este o vestimentație romantică, cu dantele delicate, coliere din catifea, cameie elegante, cercei filifran și șiraguri de perle.

Moda Victoriană a bărbaților este mai rezervată, având și ea nota sa de obscuritate. Astfel, bărbații poartă, ca exemplu, pantaloni negri, cămașă albă, vestă, sacou sau palton (fig.2). În ținuta bărbaților fracul este o piesă vestimentară pentru cazuri oficiale și ținută de ocazie. În vestimentația de zi cu zi este obișnuit sacoul, în ansamblu cu pantalonii și cu vesta, confecționate din aceeași țesătură.

În această perioadă începe să se resimtă influența costumului bărbătesc în cel purtat de femei. Datorită femeilor emancipate – printre care pot fi considerate scriitoarea George Sand și dansatoarea Lola Montes, care au și purtat costume bărbătesc, – în moda feminină au fost introduse așa elemente precum: gulerul apretat, manșetele, cravata, țesăturile și liniile de croială caracteristice costumului bărbătesc [3].

Astfel, la începutul secolului XX, costumele feminine sunt constituite din jachetă și fustă sau rochie de siluetă dreaptă. Liniile de divizare în costume devin mult mai stricte; forma costumului este obținută prin linii de divizare, dar care acum sunt mult mai „rigide” și „lucrează” în scopul creării unei siluete fine și elegante.

2. Stilul Victorian în tendințele modei contemporane

Fiecare epocă a avut moda sa specifică și inconfundabilă. Cu timpul, rolul estetic al îmbrăcăminteii s-a transpus în dorința oamenilor de a se diferenția. Vestimentația a devenit un domeniu de creație, în care s-au plasat accente, în mod deosebit, pe diferențierea costumului prin formă, culoare și decor. Sub influența a mai multor factori, în rândurile tinerilor apar preferințe stilistice noi.

Figura 1. Costumul feminin din anii '70 ai secolului XIX.

Figura 2. Costumul englez bărbătesc din a doua jumătate a secolului XIX.

Secolul XX a readus victorialismul. Inspirată de la splendoarea costumelor perioadei Victoriene, subcultura, denumită astăzi Neo-Victoriană, tinde să elogieze înfățișarea păpușilor din porțelan din sec.XIX. Este o combinație fascinantă de rochii, corsete, fuste și accesorii victoriene, combinate cu elemente ale stilului gotic și cu influențe punk, abordate într-o manieră naivă, infantilă (fig.3).

Figura 3. Ținute moderne în stil Neo-Victorian.

În Tokyo există o zonă extrem de cosmopolită, numită Harajuku, unde tinerii și-au creat un stil specific sau un mix de stiluri, plin de contraste, dar acceptat de criticii fenomenului evolutiv al stilurilor vestimentare de bază [2]. E ca un cerc închis și frustrator pentru europeni, ținând cont că japonezii au preluat și au adaptat multe din istoria modei europene. Marea diferență față de abordarea europeană sau americană constă în faptul, că în Japonia aceste stiluri noi nu apar ca o necesitate comercială sau ca un moft de imagine, ci

reprezintă puternice mișcări de reacție sau tendințe de exprimare individuală și cât se poate de autentice, lucru care nu poate să nu impresioneze.

Subcultura Neo-Victoriană s-a format, așa dar, anume în acel cartier numit Harajuku din Tokio și astăzi, nu este doar o tendință în modă, dar și un stil de viață pentru cei care îl adoptă. Se consideră, că stilul dat este mai mult decât doar îmbrăcăminte. Acesta se reflectă asupra modului de a gândi, cât și asupra comportamentului purtătorului. Totuși, trebuie menționat faptul, că această subkultură nu se constituie, datorită caracterului său de subkultură, ca o atestare a esteticului. Este, de fapt, un gen de “declarație de independență”.

Or, subculturile sunt un “joc” al atenției și al refuzului. Astfel, se doresc de a fi propagate ideile noi, considerând moda ca fiind desuetă. Acest lucru este posibil în postmodernism, ca mediu favorizant pentru interacționarea grupurilor, indivizilor, culturilor și a subculturilor. Postmodernismul oferă șansa de afirmare a individului, a discursului cu valabilitate locală, fără a se întemeia pe vre-un principiu general valabil. În artă și în designul contemporan, într-un mod anume, se observă neliniștea și haosul, ca urmare a problemelor prin care omenirea transcedă în contextul adaptării la o ambianță, pe care ea însuși și-a creat-o.

Ca fenomene precursoare apariției subculturii Neo-Victoriene, putem considera schimbările rapide ce au loc în domeniile religioase, ale valorilor estetice, moravurilor și comportamentelor sociale. Aceste schimbări ale priorităților nu sunt doar „deformări”, venite dintr-o pură plăcere de a distruge, prin „caricaturizarea” existenței, ci sunt expresii ale unor noi accepții de libertate, a unei noi modalități de trăire.

3. Aportul aplicativ la cercetarea efectuată

În rezultatul studiului și a analizei caracteristicilor stilului Victorian, într-un impuls de creativitate, au apărut primele idei pentru dezvoltarea unei colecții stilistice, reflectate ulterior în schițe. Au fost realizate modele inspirate de la moda Victoriană-Gotică, cu ajustări parvenite din propria viziune asupra stilului.

Colecția se constituie din cinci modele și reprezintă o vestimentație romantică cu influențe gotice, atribuite stilului contemporan Neo-Victorian. Din costumul istoric au fost preluate forma, silueta, modalitatea de garnisire a costumului cu volane și dantelă. În costumele propuse jacheta reprezintă produsul de bază. Transformările de model ale jachetelor se fac relevante în colecție în mod deosebit. Accentul se pune pe talia îngustă și fustele evazate. Aceste vestimente păstrează silueta costumelor istorice, însă, lungimea produselor abate de la stilul de epocă. În colecție au fost propuse modele îndrăznețe cu fuste de lungime mini și o rochie lungă, în calitate de model central.

Figura 4. Analiza formală și structurală a colecției elaborate.

Decorul reprezintă un important mijloc de expresie artistică în colecție, acesta fiind utilizat în scopul obținerii unei imagini artistice neordinare. Principalul element decorativ îl reprezintă dantela, specifică costumului istoric și perpetuată în costumul contemporan. În căutarea unui element decorativ interesant, a fost găsită o modalitate originală de realizare manuală a dantelei, utilizată pentru garnisirea terminațiilor fustelor, precum și a altor zone în costum. Dantela este principalul element decorativ, care conlucrează și ca

accent compozițional, fiind deosebit de expresivă ca culoare, juxtapusă suprafețelor acromatice de alb sau negru (fig.4).

Figura 5. Colecția elaborată.

Colecția realizată se înscrie în categoria de îmbrăcăminte prêt-a-porter de lux. Aceasta reprezintă vestimentație personalizată, destinată unui client specific, proiectată cu mare atenție la detalii din materiale de calitate, cu utilizarea tehnicilor manuale care necesită timp și măiestrie.

În această colecție s-a reușit îmbinarea a celor mai importante caracteristici stilistice, cât și a principiilor de organizare compozițională a unui costum modern în stil Neo-Victorian. S-a pus accent pe expresivitatea formei, cromaticii și pe originalitatea decorului. În final, s-a obținut o colecție de costume extravagante și originale, pentru ocazii speciale care, cu siguranță, vor fi apreciate de tinerele nonconformiste, cărora le este oportun acest stil neordinar.

Bibliografie

1. Nanu, A. *Artă, stil, costum*. București, 1976.
2. Аксенова, М., Храмов Г. *Мода и Стиль*. Аванта+, Москва, 2002.
3. Нанн, Д. *История костюма 1200 – 2000*, Астрель, Москва, 2005.
4. Горячковская, М. *Художественное проектирование одежды*. Кишинев, 2006.
5. Пармон, Ф. М. *Композиция костюма*. Легпромбытиздат, Москва, 1985.
6. Зеленчук, В. С. *Композиция костюма*. Москва, 2004.